

CONGRES – MINDSET – 2^E EDITIE

16 januari 2019

Pullman Cocagne, Eindhoven

Het congres over mindset staat dit jaar in het teken van de mindset van mensen die anders zijn dan anderen.

Waar de ene persoon denkt "ik kan dat tóch niet", denkt de andere "dat kan ik nóg niet".

Waar de één vertrouwen heeft in zijn eigen groeipotentieel, heeft de ander een vaststaand beeld van het eigen kunnen. Dat verschil noemen we een verschil in "mindset". Mindset is een concept dat door de wereldberoemde psychologe Carol Dweck geïntroduceerd werd. Zij maakt onderscheid tussen een vaststaande "fixed" mindset enerzijds en een op groei gerichte "growth" mindset anderzijds.

Kinderen, maar ook volwassenen met een fixed mindset geloven dat intelligentie vaststaat. Gevolg daarvan is dat ze zich niet in willen spannen en uitdagingen uit de weg gaan. Want als je slim bent, dan komt het toch wel goed? En als je niet zo slim bent? Tja, dan heeft het toch geen zin om het te proberen of te oefenen?

Mensen met een growth mindset daarentegen, gaan ervan uit dat zij in staat zijn met oefening en volharding zichzelf kunnen verbeteren. Zij zien uitdagingen als een kans om beter te worden en leren van hun eigen ervaringen en die van anderen.

Deze gedachten spelen bij iedereen een rol, maar krijgen een bijzondere betekenis bij kinderen en volwassenen die op de één of andere manier "anders" zijn. Bijvoorbeeld omdat ze hoogbegaafd zijn, of juist omdat ze een verstandelijke beperking hebben. Of omdat ze dyslexie, autisme of een ander leer- of ontwikkelingsprobleem hebben.

Op het congres over mindset in de hulpverlening en het onderwijs, leggen zeven sprekers uit hoe je de fixed mindset van deze bijzondere mensen kunt ombuigen in een growth mindset.

Doelgroep

Dit congres is bedoeld voor iedereen die met sociale- emotionele en schoolse leerprocessen te maken heeft in zijn of haar werk.

Leerdoelen

- De relatie tussen het functioneren van het brein en mindset;
- Beïnvloeding van mindset op emoties bij interacties;
- De verbinding tussen intelligentie en de expressie van het cognitief vermogen;
- Het op gang brengen en in stand houden van gesprekken gericht op een growth-mindset;

- Hoe de mindset en het (vaak lage) zelfbeeld van mensen met een LVB positief te beïnvloeden;
- Hoe bij hoogbegaafden een growth mindset tot stand te brengen;
- Hoe onderwijs te ontwikkelen dat een groei-mindset stimuleert en daarmee de basis legt voor talentontwikkeling;
- Hoe een growth-mindset te cultiveren bij mensen met leer- en/of ontwikkelingsproblemen.

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst

10.00 uur Opening door de dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Drs. Jacquélien Willemse [Maatwerkt] - Mindset en het brein

11.00 uur Drs. Cees Frankruijter [Mindsetinstituut] - De invloed van mindset op emoties bij interactie

11.45 uur Pauze

12.15 uur Mirjam Pol [VUMC] - Van intelligentie naar cognitief vermogen

13.00 uur Lunch

14.00 uur Deelsessie 1

1A Dr. Petra Helmond [Pluryn] - Mindset interventies voor jongeren in speciaal onderwijs en jeugdzorg

1B René Lous [Talentenlab] - Mindset, de basis van talentontwikkeling

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessie 2

2A Lonneke Snijder [LonnekeSnijder.nl] - Mindset bij hoogbegaafden

2B Drs. Sjoerd Verheijden [Bureau Wolters] - Mindset bij kinderen met leer- of ontwikkelingsproblemen

16.30 uur Afsluiting

Sprekers en hun bijdrage

Drs. Jacquélien Willemse

Bijdrage: Neurowetenschap: een extra bril om naar buitenbeentjes te kijken

Jacquélien is een voorloper om inzichten uit de neurowetenschap te vertalen naar de praktijk van alledag. Ze wordt ook wel 'neurotolk' genoemd. Het is voor haar nu vanzelfsprekend om die wetenschap mee te nemen in alle dingen die ze ontwikkelt. Ze publiceerde diverse artikelen en was co-auteur van het boek "Breindidactiek: helpen leren met breinkennis".

In deze inleidende plenaire presentatie gaat Jacquélien dieper in op de basisuitgangspunten van de werking van het brein. Eén van die uitgangspunten is 'plasticiteit': het brein vormt zich onder invloed van interactie met de omgeving. Hoe werkt dit en werkt dit ook in een 'afwijkend brein'? Vanuit de 10 Breinwaarden die zij hanteert, licht Jacquélien een aantal van deze waarden toe. Wat gebeurt er als je een 'gewoon' brein stimuleert volgens die breinwaarde? En wat als je een brein stimuleert van een 'buitenbeentje'? Wat is het neurologische verhaal over anders werkende breinen zoals bij autisme, dyslexie en hoogbegaafdheid? En wat kunnen die inzichten betekenen voor de praktijk? Hoe kunnen die inzichten voeding geven om die breinen te (blijven) ontwikkelen. Want ieder brein heeft recht op ontwikkeling. Ook heel neuro-logisch!

Drs. Cees Frankruijter

Bijdrage: De invloed van mindset op emoties bij interactie

Cees is directeur van het Mindset Instituut en heeft ruime expertise op het gebied van brein, leren en veranderbaarheid.

Cees gaat als tweede keynote spreker verder in op 'mindset' of specifieker 'leermindset'. Dit laat zich omschrijven als een onbewuste 'bias' of patroon in ons brein over hoe welke verwachtingen we hebben over de ontwikkelbaarheid van onszelf en anderen. Deze mindset stuurt sterk onze gedachten en ons handelen, waarvan onze interactie met anderen er één is. Tenzij we bewust vanuit een doelstelling leren denken en doen. Mindset openbaart zich in woorden, zinnen en non-verbaliteit. Juist omdat het brein plastisch is, kan mindset zich ontwikkelen. Soms geleidelijk, soms tijdens één, voor het brein betekenisvolle, gebeurtenis. En dat kan al zitten in een zin als: 'wat snap je nou niet dan?' of 'ik wil niet vervelend doen, maar zo doe je dat niet'. Deze twee zinnen zijn overigens te typeren als 'fixed minded'. In tegenstelling tot 'growth minded'. Door onder andere het (nog meer) leren inzetten van je executieve functies, die in de cortex liggen opgeslagen, kun je je eigen maken om vanuit een 'growth mindset' te denken en doen. Gevolg daarvan is dat het brein van de ander veiligheid ervaart en meer uitgenodigd wordt om open te staan voor leren en ontwikkelen. Zo wordt jouw mindset een voorspeller van het gedrag van anderen. Ook van het gedrag van 'buitenbeentjes'? Een presentatie ter ontdekking van wat je impliciet met je meedraagt en expliciete gevolgen kan hebben.

Drs. Mirjam Pol

Bijdrage: Kun je slimmer worden door een groei-mindset?

Mirjam studeerde gezondheidswetenschappen [gezondheidsvoorlichting- en opvoeding] aan de Universiteit van Maastricht. Zij werkte in binnen- en buitenland voor mensenrechten- en vredesorganisaties. Momenteel is zij als studie-adviseur verbonden aan de geneeskundefaculteit van de VU. Daarnaast geeft zij lezingen en workshops over succesvol leren.

De expressie van intelligentie kan op verschillende manieren gemeten worden, bijvoorbeeld door een IQ-test. Daar komt dan een cijfer uit; een stip op een lijn. Maar de expressie van intelligentie blijkt onderhevig te zijn aan verandering. Beter gezegd: intelligentie is meer dan een stip op een lijn. Het blijkt namelijk dat je onder stress soms slechter presteert en dat als je uitgedaagd wordt, taak-gerichte feedback ontvangt en je prettig voelt, je hoger op die lijn kan komen.

Maar hoe kom je dan 'hoger' op die lijn? Kan een groei mindset daar echt in helpen? En al zou je hoger kunnen komen, hoeveel hoger kun je dan komen? Zitten daar grenzen aan? En welke factoren zouden dan bepalen of je inderdaad hoger komt?

Dr. Petra Helmond

Bijdrage: Mindset bij jongeren met een LVB

Petra is senior onderzoeker bij Pluryn/Intermetzo Research & Development. Een belangrijke focus van haar onderzoek is de effectiviteit van interventies voor cliënten met complexe problematiek. Zo heeft zij samen met collega's de online mindset interventie De Groeifabriek en mindfulness training ontwikkeld voor mensen met een licht verstandelijke beperking en onderzocht op effectiviteit. Daarnaast richt haar onderzoek zich onder andere op stress- en emotieregulatie in relatie tot psychopathologie bij cliënten met een licht verstandelijke beperking.

Petra zal gedurende deze deelsessie ingaan op mindset interventies voor jongeren in speciaal onderwijs en jeugdzorg. Daarbij zullen werkwijze, uitkomsten en effecten uit de mindset interventie LVB en forensische zorg aan bod komen.

René Lous

Bijdrage: Mindset en talentontwikkeling

René is professioneel coach. Binnen het onderwijs heeft hij gewerkt als leraar en directeur. Binnen organisaties heeft hij als manager veel ervaring opgedaan met teamcoaching en het begeleiden van veranderingstrajecten. Zijn hart ligt bij het coachen van kinderen, tieners en volwassenen, en het begeleiden van teams.

Is de leerling ongemotiveerd voor school en leren? Gaat hij uitdagingen het liefst uit de weg? Geeft hij snel op bij tegenslagen, fouten of onvoldoendes? Voelt hij zich dom wanneer hij hard moet werken om iets onder de knie te krijgen? Kan hij niet tegen kritiek en wil hij graag de beste zijn? Heb je het idee dat de leerling zijn talenten niet optimaal benut? Dan wordt hij waarschijnlijk belemmerd door een vaste mindset. De term Mindset staat voor de manier waarop mensen denken over hun intelligentie, talenten en kwaliteiten. Tijdens deze deelsessies leren deelnemers wat de invloed van mindset is op verschillende aspecten van het leven. Ook volgen concrete tips en handvatten om een groeimindset bij kinderen (en jezelf als professional) te stimuleren.

Lonneke Snijder

Bijdrage: Heel slim, maar geen lol in leren?

Lonneke is ervaringsdeskundige op het gebied van hoogbegaafdheid en biedt vanuit haar eigen praktijk ondersteuning aan ouders, leerkrachten en andere professionals in hun uitdagingen in relatie tot hoogbegaafdheid. Naast haar kennis en ervaring van hoogbegaafde kinderen in de basisschoolleeftijd, heeft Lonneke zich gespecialiseerd in peuters en kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong.

Van hoogbegaafde kinderen (van 0-99 jr.) verwacht men dat ze een pittige opdracht met beide handen aangrijpen en veel lol hebben in het uitpluizen van een lastig dilemma. Helaas is er een grote groep binnen deze hoogbegaafde kinderen die liever geen moeilijke dingen doet. Zij kiezen liever voor een eenvoudige taak die ze direct garantie geeft op succes. Een oorzaak hiervan ligt in hun kijk op hun slimheid en hun talenten. In deze interactieve deelsessie geeft Lonneke zicht op de kijk van de hoogbegaafde op intelligentie, talenten en persoonlijkheid. Ze verklaart waarom het groeidenken nadrukkelijk gestimuleerd moet worden bij deze groep en geeft praktische handvatten om hiermee aan de slag te gaan.

Drs. Sjoerd Verheijden

Bijdrage: Leer- en/of ontwikkelingsproblemen

Sjoerd is werkzaam als trainer, coach en begeleider van leerkrachten. Hij studeerde pedagogiek en onderwijskunde.

Sjoerd gaat in deze deelsessie nader in op mindset bij kinderen met leer- en/of ontwikkelingsproblemen. Welke kennis is van belang en hoe deze in te zetten in de praktijk?

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en

docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.